

отношението на старата българска литература към народното поетическо творчество, да се посочи историческата вина на феодалната класа, да се изясни въпросът за преводната библейска литература, която намира отражение във фолклора, да се анализира и покажат съществените елементи в произведенията на Евтимий и Цамблак и най-сетне, когато авторът доказва своите собствени тези, трябва да обори онова, което е против тях.

Николай Дилевски препоръча на автора да подсили още фактическата страна около втория Симеонов сборник, който съществува в руската книжнина и да насочи вниманието си към неговите езикови особености. Той смята, че авторът може да заостри някои моменти, да задълбочи наблюденията си, за да натежи доказателствената сила в изследването.

С поглед върху целия труд бе изказването на Георги Цанев. Той изтъкна, че в работата на Ем. Георгиев има превес към историческия материал, подробно се дава обществено-икономическият характер на епохата, а по-малко място е отделено за изследвания на самите литературни явления и факти. Това ясно проличава още в първата глава. По-късно в главата „Златният век на българската

литература“ се изтъква на преден план обществената атмосфера, без да изпъкнат проблемите, свързани с литературата. Г. Цанев посочи, че литературният анализ на някои места е недостатъчен.

В своето изказване Емил Георгиев в благодари на рецензента, изтъкна сериозното и задълбочено отношение на изказалите се към неговия труд. Той накратко сподели своите становища по отделните проблеми и посочи, че историцизмът на места просто се е наложил във връзка с обосноваването на нови тези. Авторът възрази на критичните бележки по отношение някои нови изследвания, които не са взети предвид в труда му, понеже са излезли от печат след предаване на работата. Накрая Ем. Георгиев изтъкна, че основен принцип в работата му по отношение собствените становища е — най-напред да посочи чуждото мнение и след това да изложи собственото си становище по повдигнатия въпрос.

Председателстващият Георги Цанев в повторно забеляза, че новите тези на автора на места трябва да се обосновават по-точно и задълбочено, за да излезе от печат един сериозен и ценен научен труд върху историята на старобългарската литература.

„ПРОБЛЕМИ НА ДЕТСКАТА ЛИТЕРАТУРА“

На 25 февруари т. г. Научният съвет при Института за литература разгледа първия том от сборника „Проблеми на детската литература“. Материалът на сборника е разпределен в три раздела: „Общи въпроси“, „Очерци и студии“ и „Из историята на периодичния печат“.

Рецензентът Симеон Султанов намира за похвална инициативата на авторите, които за пръв път у нас се заемат със съставянето на сборник със студии и очерци по въпросите на детската литература. Макар и твърде закъснял, този сборник все още не обхваща всички автори, писали за деца, и не изчерпва всички въпроси на детската литература, тъй като години наред малко се е работило в това направление.

Султанов подробно разглежда трите раздела на сборника. В първия са включени статиите: „Към системно и основно проучване на детската литература“ от Кръстьо Генов, „Оптимистичният характер на детската литература“ от Иван Попиванов и „Възпитателното значение на фантастичната приказка“ от Жечо Атанасов. Рецензентът намира, че статията на Генов има програмен характер и в нея са набелязани ре-

дица проблеми, които стоят пред българските литературоведи. Султанов изтъква необходимостта от сериозни допълнения към тази статия, особено по въпросите, свързани с нашата съвременна детска литература и художествено майсторство. В бележките си за статията на Попиванов рецензентът сочи интересния и важен проблем за оптимизма в детската литература и намира, че авторът недостатъчно убедително държи на своята теза, че „не може да се говори за критически реализъм в произведенията за най-малките“ и препоръчва да не се изпада в увлечение при анализите на някои стихотворения. Студията на Атанасов, която от гледна точка на педагога поставя проблемата за „възпитателния характер на приказката“ може да има по-голяма стойност, ако се задълбочат и илюстрират мислите на автора с по-интересни примери от детската литература.

Рецензентът дава ценни препоръки на авторите на очерците от втория раздел на сборника. В очерка си за Марко Марчевски Кръстьо Генов прави опит да анализира художествената идея на неговите повести из партизанския живот. Като използва „анкетния метод“, авторът се е

добрал до интересни факти, правилни мисли и наблюдения. На места обаче разборът става елементарен, а анализите самоцелни, тъй като Генов си служи с дълги пасажки от повестите, преувеличава значението на обикновени думи и фрази, като им дава твърде необикновен смисъл. Султанов смята, че авторът нашироко говори за достойнствата на произведенията, а малко се спира на техните слабости.

За очерка „Творчеството на Георги Караславов за деца и юноши“ от Розалия Ликова, рецензентът изтъква, че интересните мисли на авторката не са подкрепени с необходимия литературен анализ и литературно-исторически материал. Той намира, че очеркът е написан много общо, без аргументация и аналитичност. Препоръчва прекомпозиране и сбиване на материала. Султанов смята, че в работата на Ликова се допуска на известни места уравниловка, дават се едни и същи оценки на повестите „На село“, „Орлов камък“ и „Ленко“. По този начин авторката не изтъква самобитната характеристика на видния български писател, който има ярко изразена физиономия на художник.

Рецензентът намира, че най-бедна откъм съдържание е статията на Никола Понев, в която се разглежда отношението на Христо Радевски към съветската детска поезия и неговото преводаческо изкуство. Авторът преразказва елементарно съдържанието на преведените творби, незадълбочено изтъква тяхното идейно значение и много малко място отделя за преводаческото майсторство на поета. Султанов настоява тази статия да се допълни и преработи основно.

В третия раздел на сборника са включени изследователските трудове на Васил Александров — „Партийният и прогресивният детско-юношески печат в България“ и на Стефан Великов „Детски глас“ — първият детски пролетарски вестник под полицейска забрана“. Рецензентът намира, че тези статии са плод на продължителни проучвания и дават полезен материал за сборника.

В заключение Султанов посочва, че в рецензията се е спрял повече на слабостите в отделните статии, с което иска да помогне на авторите да ги поправят и след грижлива редакция сборникът да бъде издаден.

Преди разискванията Кръстьо Генов даде пояснение и изтъкна, че само някои от авторите са взели предвид препоръките на рецензента и са поправили работите си. Той посочи, че сборникът е готов вече от две години, ала автори като Георги Веселинов, Ганка Михайлова, Симеон Султанов и др. още не са

представили материалите и написаните работи твърде много остаряват.

Ангел Тодоров подчерта в изказването си, че сборникът представлява първия труд след постановлението на партията за детската литература и задачата на неговите автори трябва да бъде не само да се покаже литературното ни наследство, но да се хвърли още повече светлина върху състоянието на съвременната детска литература. Той изтъкна, че сборникът в този вид разглежда само проблемите на наследството и смята за твърде важна забележката на рецензента — да се запланива студия със заглавие „Задачи на нашата съвременна детска литература“. „Ако това е невъзможно — посочи Ангел Тодоров — статията на Генов трябва да се разшири и доразвие, да се разработят въпросите за народност, партийност и герои в детската литература“.

Стоян Каролев намира, че рецензентът сериозно и задълбочено е прегледал всички материали в представения сборник и затова прави сериозни бележки. Той изтъкна, че трябва да се изиска по-голямо майсторство от авторите, които пишат за нашите деца. В тая насока е необходимо да се подсили критичният елемент, да се посочат недостатъците на книгите за деца, разглеждани в сборника. Каролев напълно подкрепи мнението на рецензента и изказалите се, като посочи, че в сборника трябва да се отдели значително повече място на съвременната литература за деца.

Георги Димов намира за явна преценката на Султанов. Той не смята за целесъобразно предложението да се пишат нови студии, а препоръчва на Генов да разшири програмната си статия, да засегне и проблемите на съвременната литература за деца. Димов се спря по-подробно върху работата на Ликова и посочи, че в нея има твърде ценни наблюдения, но е обременена от много фразеология.

Петър Диневков обърна вниманието на присъстващите върху два съществени въпроса: да се включи статията на Г. Веселинов, която е интересна като тема, защото засяга периода, в който работи основоположникът на детската литература в България — Петко Р. Славейков и на всяка цена да се застъпят проблемите на съвременната литература за деца.

Симеон Султанов още веднъж изтъкна, че сборникът се нуждае от сериозна обработка, включително и езикова, преди да излезе от печат.

Председателстващият Георги Цанев сподели впечатленията си от изслед-

ванията в сборника и от бележките на рецензента. Той намира, че сборникът е още в много сурово състояние, за да бъде издаден. Цанев счита, че статията на Генов, която дава път за изучаване на детската литература, трябва да се преработи основно, като се отдели достатъчно място в нея за съвременната детска литература. Той поясня, че секцията за детска литература не случайно работи съвместно със секцията за съвременна литература. „И ако тези материали бяха обсъдени в секцията — изтъкна Г. Цанев — нямаше да се получи така, че авторите на представените очерци взаимно да си обсъждат материалите и много от недостатъците щяха да се избегнат“. Той подчерта, че Генов не разглежда по същество пробле-

мите на детската литература и се движи някак „по релефа на литературата“, без да се задълбочава по въпросите за теми, герои и отношение между фантастика и действителност. Цанев одобрява статията на Попиванов, но подчерта, че авторът трябва да се отнесе по-критично към третирания материал, да даде повече примери от нашата съвременна детска литература.

Накрая председателстващият изтъкна, че трябва да се включи статията на Г. Веселинов за Петко Р. Славейков, а върху сборника следва да се работи много сериозно и задълбочено, тъй като в този вид не може да бъде даден за печат.

Научният съвет на института избра Симеон Султанов и Кръстьо Генов за редактори на сборника.

НАУЧЕН ТРУД ЗА БРАНИСЛАВ НУШИЧ

На 2 март т. г. Научният съвет при Института за литература обсъди труда на Боян Ничев върху Бранислав Нушич.

Рецензентите Емил Георгиев и Куйо Кувев изтъкнаха достойнствата на труда, в който Б. Ничев е показал своя научно-изследователски и анализаторски дар и умение богато да илюстрира и документираща творческия път на сръбския писател. В своите оценки те отбелязаха, че авторът с успех се е справил с трудната задача и че в научната литература за пръв път ще се появи по-цялостно проучване върху творчеството на Нушич. Друга, също така важна особеност на труда е, че авторът е работил с вдъхновение и е проявил здрав естетически усет. Рецензентите препоръчаха на Б. Ничев да извърши някои композиционни поправки, да насочи вниманието си към известна съразмерност на разделите, като анализира по-пълно големите комедии на Нушич от поново време, да изтъкне повече недостатъци в творчеството на сръбския писател, каквито има дори и в най-добрите му произведения и пр.

В разискванията участваха осем души.

Ванда Смоховска смята, че авторът е съумял да покаже в работата си онези черти от творчеството на Нушич, които не са осветлени досега от буржоазната критика и теория. Това е сериозен труд, в който подробно се разглеждат редица важни проблеми и се правят задълбочени анализи. Накрая Смоховска даде препоръки за известни подобрения в композиционно отношение и посочи примери на омаловажаване на някои проблеми.

Христо Йорданов изтъкна стремежа на автора да съчетава фактите на литературния анализ с естетическия анализ, което преценява като характерна черта на изследването на Б. Ничев. Той препоръча на автора да напише предговор към труда, за да се види какво е писано за Нушич до сега.

Иванка Бояджиева насочи вниманието на автора към по-широко разглеждане на Нушич като комедиограф, с оглед да бъде сравнен със световни сатирици и се изтъкне по-пълно връзката му и с нашите сатирици през 90-те години.

Христо Дудевски смята, че трудът представлява хубав случай, в който методът на литературния историк е съчетан с метода на литературния критик. Според него Ничев е съумял не само да разкрие художественото своеобразие, но същевременно посочва на читателя в какво се състои националното своеобразие и специфика в хумора и сатирата на Нушич.

Иван Цветков подчерта, че авторът умело борави с материала, не потъва в него и успехът му се дължи на продължителното и задълбочено проучване на живота и творчеството на Нушич. Той препоръча на Б. Ничев в труда си да намери място за въпроса „Нушич в България“.

Елена Димитрова сподели впечатленията си от вярното характеризиране достойнствата на труда от рецензентите. Тя изтъкна голямата осведоменост на автора, спокойното и умело проучване и използване на материалите. Е. Димитрова забеляза известно подценяване на романа „Общинско дете“ и смята, че това произведение представлява остра сатира на сръбската действителност.